

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

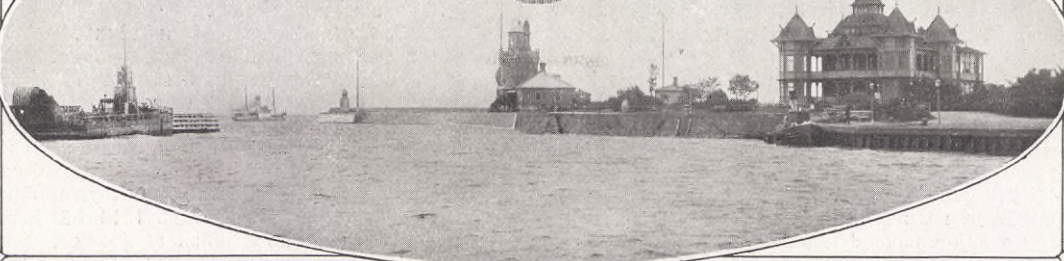
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

INLOPPET TILL HÄLSINGBORG. — FOTO. G. W. DAHLGREN, TROSSNÄS.

22:DRÄ ÅRG.

DEN 19 JUNI 1921

N:o 38

Foto. Flodin, Stockholm.

Kliche: Göta Kustyrä & Klichéanstalt, Ctg.

Gustaf Jansson

Vid Bruks societetens senaste ordinarie årsammankomst å Järnkontoret den 1 juni beslöt societeten att tilldela överingenjören vid Munkfors' järnverk Gustaf Jansson Järnkontorets belöningsjetong i guld såsom ett bevis på sin uppskattning av överingenjör Janssons långa, framgångsrika arbete för den svenska järnhanteringen.

Det är en högeligen sällsynt utmärkelse, som härmed kommit överingenjör Jansson till del. Efter belöningsjetongens instiftande år 1822 har den nämligen utdelats i guld endast vid fyra tidigare tillfällen, nämligen år 1832 till bergmästaren Frans von Schéele, år 1844 till översmedsmästaren J. M. Morell, år 1868 till bruksägaren Gustaf Ekman å Lesjöfors och år 1914 till överingenjören hos Järnkontoret, d:r J. A. Brinell.

Gustaf Jansson är ett lysande exempel på lättheten för en svensk man, han må vara än så duglig, att när han helt går upp i sitt levnadskall till svensk näringslivs fromma, få förbli obemärkt. Varken Hasse Tullbergs Porträttgalleri eller vår svenska Who is who? har lyckats upptäcka, att någon sådan man som Gustaf Jansson existerar, fast han redan sistlidet år hann upp i sjuttioårsaldern. Gustaf Jansson är nämligen född den 11 oktober 1850 på Ringshyttan vid Nöra. Efter avslutade skolestudier praktiserade han först några år på bruk i hemorten och genomgick därefter bergsskolan i Filipstad. Han erhöi därefter plats som ingenjör vid Lesjöfors bruk och kom därmed i en omgivning, där både förut och senare åtskilliga av vår järnhanterings mest bemärkta män haft sitt verksamhetsfält: vi behöva därvid blott erinra om namn sådana som Gustaf Ekman, Brinell och Ernst Odelberg. Efter tre års praktik här ställde han färdan till Amerika, där han åren 1876—80 hade anställning hos den stora träddragerifirman Washburn & Moen i Worcester och förvärfvade sig grundliga praktiska insikter icke blott i alla grenar av denna tillverkning, utan även i metallurgi. Då han år 1880 återvände till hemlandet, trädde han i tjänst hos det stora värm-ländska Uddeholmsbolaget, närmast som ingenjör vid Munkfors' bruk, där han allt sedan dess oavbrutet verkat och småningom kom att intaga ställningen som överingenjör och ledande man.

Redan före Janssons anställning hade Munkfors förvärvat sig en ansedd plats i den svenska järnhanterings historia. På ett hår när var t. o. m., att den ståltilverkningsmetod, som numera uppkallats efter de båda bröderna Martin och som grundar sig på att i regenerativ åugn genom en blandning av tackjärn, järn- och stålskrot frambringe en produkt av större eller mindre kolhalt, stål eller järn, här blivit upptäckt. Redan år 1864 och således innan något som hålist om de martinska försöken blivit offentliggjort, hade nämligen bruksförvaltaren Johan Fredrik Lundin börjat experimentera med framställandet av verktygsstål i en åugn vid Munkfors genom att där sammansmälta tackjärn med brännstafsavfall. Smältningen synes ha lyckats, men det visade sig omöjligt att få ågnen att motstå den starka hettan, enär tillräckligt eldhärdigt tegel ej stod att erhålla; ett sådant erhöi först längre fram i det engelska s. k. dinasteglet. Sedermera blev det, år 1868, vid Munkfors, som den martinska metoden först kom till användning i Sverige. Många och stora motigheter mötte och många svårigheter yppade sig, och man har gamle disponent E. G. Danielssons ihärdighet att tacka för, att försöken ej övergavos. Sedermera har just Gustaf Jansson på mångfaldiga sätt bidragit till metodens förbättring och man har lyckats framställa icke blott ett dugligt och gott stål, utan även vad man minst väntat, ett utmärkt gott och mjukt järn, vilket under en följd av år rönt gott och lönande avsättning och på den utländska

marknaden intagit en rangplats. En följd härav har blivit att bessemermetoden alltmera undanträngts, så att t. ex. år 1916 i hela Värmland ej tillverkades mer än 735 ton bessemergöt mot 132,332 ton martingöt och 5,769 ton martingjutgods.

Annars är Gustaf Janssons namn i allra främsta rummet förknippat med den av honom vid Munkfors grundade manufaktur, som åsyftar att på kallvalsningens väg förädla stålet till de finaste produkter. Bland artiklar, som utgå från detta bruk, förtjäna nämnas kallvalsade och härdade stålband av ända till 4 decimeters bredd. Att å andra sidan även fina dimensioner kunna åstadkommas, hade man tillfälle se på Baltiska utställningen i Malmö 1914, där härdade stålband av endast $\frac{1}{100}$ millimeters tjocklek, men en kilometers längd exponerades. Det är nog ej många som veta, att de världsberömda Gillette rakhyvelsbladen leda sitt ursprung från Munkfors, i det att de tunna stålband, varav dessa prässas, tillverkas där, eller att fjädrarne i de från Schweiz eller Amerika importerade uren sannolikt också härröra från Munkfors-stål. Denna högt uppdrivna svenska förädlingsindustri, som med skäl kan betraktas som en av de allra viktigaste delarna av Uddeholms aktiebolags nuvarande järntillverkning, har just Gustaf Janssons framsynta initiativ och stora tekniska, ekonomiska och organisatoriska begåvning att tacka för den framstående ställning densamma intager på världsmarknaden. En förutsättning för de goda resultaten har naturligtvis också varit, att Jansson på sätt ovan antyddes så fullständigt som fallet är behärskat det för bearbetning avsedda stålets sammansättning och egenskaper.

Man skall emellertid icke tro, att Munkförs tillverkningar uteslutande utgöras av dessa så gott som enastående alster av förädlingsindustri. Där tillverkas även bandsågar och sågblad, alla upptänkbara slag av varmvalsat och smitt järn och stål, borrar- och verktygsstål, valsad och dragen järn- och ståltråd, järn för magneter och elektriska apparater o. s. v. Utmärkande för alla produkter är dock, att de var i sitt slag bragts till höjdpunkten i kvalitet. Ty Gustaf Jansson har insett, att i kvaliteten och i kvaliteten allena ligger vår järnindustris framtid. "Det är hårda tider för järnhanteringen nu" har han i sammanhang med den utmärkelse, som tillfallit honom, uttalat. "Om icke våra svenska produkter vore till kvalitet de oegensägligt främsta i världen, skulle vi under nuvarande förhållanden icke få någon som helst avsättning för dem i utlandet, som dels självt producerar så oändligt mycket billigare, dels har svårt att komma ut med de pris vi måste fordra. Men å andra sidan har man inte heller råd att avvara våra kvalitetsvaror, som ge en så oändligt mycket större garanti. Och det är våra varors höga kvalitet, som gör, att vi över huvud taget kunna hålla oss uppe, trots oerhörda avbränningar till arbetslöner och frakter, vilka senare sannerligen inte betyda så litet, som man velat göra gällande. Det är hårda tider, men man får hoppas, att vi kunna genomleva dem för att sedan taga skadan igen. Ty framtiden är ändå vår."

Som man ser är Gustaf Jansson i likhet med de flesta praktiskt och icke blott finansiellt arbetande industrimän optimist. Och väl är det, ty i dessa tider ha vi behov av optimister, visserligen icke sådana, som förbise vanskligheterna, men väl sådana, som finna en lust i att utan gagnlös klagan brottas med dem och övervinna dem.

På Janssons sjuttioårsdag i fjol gav Uddeholms aktiebolags styrelse uttryck åt den stora tacksamhets-skuld, vari bolaget står till honom, genom att till honom överlämna en textad adress samt att låta måla hans porträtt i olja.

Till portr. av Gerda Boëthius
å sid. 605.

Stockholms högskola firade den 30 maj sin sedvanliga årshögtid i högskolans aula inför en stor publik. varibland märktes generaldirektören, greve Hans Wachtmeister, riksantikvarien Oscar Montelius och professor S. J. Boëthius. I sitt hälsningstal betonade högskolans rektor, professor Ivar Bendixson, särskilt minnet av de båda läroanstaltens gynnare och vänner, som under året gått bort, konstnären Anders Zorn och professor Knut Kjellberg. Vid den efterföljande promotionen skedde den märkliga tilldragelsen att högskolans nyinstittade humanistiska avdelning för första gången utövade sin promotionsrätt då till doktor promoverades fröken Gerda Boëthius (se porträtt å sid. 605). Promotor, professor Otto Varenius, använde sig därvid av det gamla högtidliga latinska formuläret samt fogade härtil en särskild personlig lyckönskan med ett varmt erkännande av det forskningsarbete den nypromoverade redan utfört, ett erkännande vari auditoriet instämde med livliga applåder.

Vid högtidligheten tillkännagavs för övrigt att högskolan just

19 Juni 1921 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
• ILLUSTR. • • MAGASIN •

Efter fotografi.

Kliché: Göts, Öbg.

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 38.
"Också ett par", en liten täck genrebild från forstmästaren I. H. Munthe, Limmared,

samma dag av fru Emma Zorn fått mottaga en donation på 60,000 kronor i syfte att möjliggöra inrättandet av ett vetenskapligt institut i förening med Zorns professur i nordisk och jämförande konsthistoria.

Till portr. av N. J. Schedin
å sid. 605

En i sitt slag enastående vacker examen avlades vid Stockholms högskola den 28 maj av fil. kand. Arne Schedin, son till bokförläggare N. J. Schedin i Stockholm. Kandidat Schedin, som ännu icke fyllt 22 år avlade nämligen då juris kandidatexamen och slog samtidigt alla åldersrekord i fråga om denna examen, efter en för övrigt mindre vanlig studiebanan. År 1917 avlade han studentexamen på reallinjen och undergick samma år fyllnadsprövning i latin. På våren 1919 blev han fil. kandidat och nu som sagt efter ytterligare två år juris kand. Vid sidan av dessa studier har han vid flera tillfällen tjänstgjort som amanuens i Medicinalstyrelsen ävensom givit privatlektioner flera timmar av dagen. Efter studentexamen har han dessutom hunnit med att förvärva skyttemärket i guld.

Bruks societeten, som i dagarna haft allmän ordinarie sammankomst i Järnkontoret, Stockholm, beslöt därvid att till bruksdisponenten *Tord Magnusson* överlämna ett exemplar av Järnkontorets stora medalj i

utmärkelsetecken sedan sitt instiftande 1822 utdelats endast fyra gånger — såsom ett bevis på sin uppskattning av överingenjör Janssons långa framgångsrika arbete för den svenska järnhanteringen.

I enlighet med förslag av särskilt tillkallade sakkunniga, som haft att bedöma inkomna tävlingsskrifter om Rinnansmedaljen, beslöt Bruks societeten vidare att tillerkänna f. d. överingenjören i Järnkontoret fil. dr *J. A. Brinell* såsom författare av tävlingsskriften "Undersökning om järns och ståls samt en del andra kroppars förmåga att motstå nötning", Rinnansmedaljen, som instiftades år 1917 och icke förut utdelats.

H. 8 D., som redan tidigare tillägnat den ene av de sålunda utmärkte, nämligen överingenjör Brinell en utförlig biografi med helsidesporträtt (ärg. VIII: 23) återger i föreliggande häfte överingenjör Janssons biografi, beledsagd av ett på första sidan infört porträtt.

guld såsom en gärd av aktning och erkänsla för hans förtjänster om den svenska järnhanteringen samt att tilldelas överingenjören vid Munkfors järnverk *Gustaf Jansson* Järnkontorets belöningsjeton i guld — vilket

Foto. Flodin, Stockholm.

Kliché: Bengt Silfverparre.

BRUKSDISPONENTEN T. MAGNUSSON.
Tilldelad Järnkontorets stora guldmédalj.

Foto. Florman, Stockholm.

Kliché: Bengt Silfverparre.

ÖVERINGENJÖREN FIL. DR J. A. BRINELL. Av Bruks societeten tilldelad Rinnansmedaljen, instiftad 1917 och nu för första gången utdelad. (Biografi och helsidesporträtt ärg. VIII: 23.

HANTVERKS- OCH KULTURMÄSSOR I MALMÖ.

Foto. Rahmn, Malmö.

Kiloch: Kem. A. B. Bengt Sjöström, Skåne-3

Överst t. v.: FRÅN HANTVERKSMÄSSANS UTSTÄLLNING. Kronprinsen beser Mässan under ledning av dess arbetsutskott: fr. v. Landshövdingen greve R. de la Gardie, lektor K. Berlin, boktryckare K. M. T. Knutsson, fröken M. af Ekenstam, Kronprins Gustaf Adolf, direktör J. Kroon. (Foto. Rahmn, Malmö.) — T. h. KRONPRINSEN JÄMTE GREVE DE LA GARDIE LÄMNAR KULTURMÄSSAN. (Foto. Ohm, Malmö.) — Nederst: "SPELET OM ENVAR" UPPFÖRT VID KULTURMÄSSAN å Malmöhus slotts borggård.

Den tredje svenska kulturmässan, för vilken Nationalmuseum, liksom för de föregående, står som anordnare, öppnades den 7 juni med stor högtidlighet i Knuts-salen i Malmö. Fästligheten, till vilken ett betydande antal inbjudningar utgätt, övervars av kronprinsen samt vidare av statsråden Bergqvist och Dahlberg, landshövdingen greve De la Gardie, generaldirektör Fryxell, överintendenten Folcker, teaterchefen Tor Hedberg, professor Henry Marteau m. fl.

Efter ett musikstycke höll överintendenten Folcker ett inledningsanförande, varl han redogjorde för kulturmässornas tillkomst och ändamål. Initiativet till dem hade utgått från Richard Bergh, churu det icke förunnats honom att själv förverkliga den vackra konstnärsdrömmen att genom på olika platser inom landet anordnade kulturfäster göra konsten tillgänglig för alla samhällsklasser.

Landshövding De la Gardie tog därefter till orda och hälsade kronprinsen, statsråden och övriga gäster välkomna. Talaren, som därjämte i sitt anförande betonade de rika möjligheter till en allmän väckelse i konstnärligt hänseende, som innefattas i kulturmässorna, riktade sig slutligen med ett tack till alla dem, som bidragit till Malmömässans förverkligande.

Därefter trädde kronprinsen fram och förklarade Mässan öpp-

nad, i sitt med livliga applåder mottagna tal vitsordande kulturmässornas höga uppgift att göra alla samhällsmedlemmar delaktiga av konstens föädlande och glädjespridande inflytande.

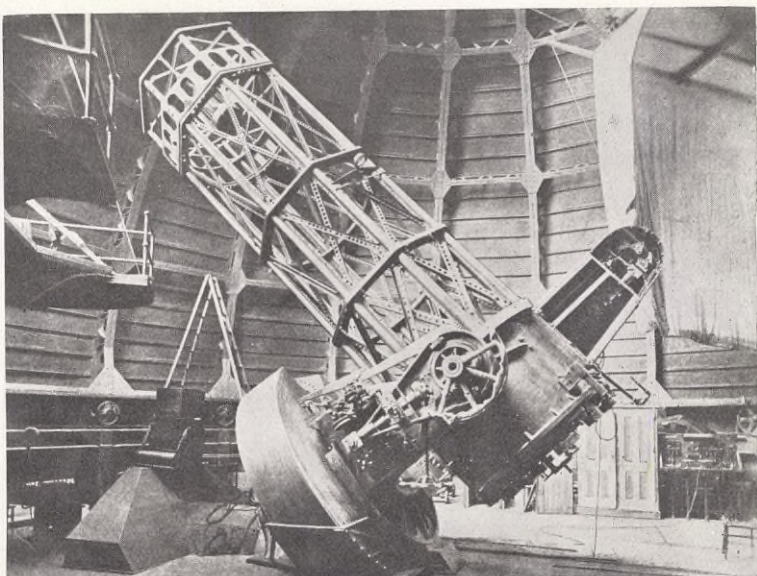
Sedan därefter dr Axel Gauffin hållit ett föredrag öder Roslin, öppnades de olika i samband med mässan anordnade utställningarna. Dessa utgöras av Hembygdsvårdsutställningen, bakom vilken Skånska Hembygdsvårdsföreningen står, Naturskyddsutställningen, anordnad av Skånska Naturskydds-föreningen, samt den av Malmöhus läns Hemsjödsförening anordnade expositionen av gammal skånsk allmogeslöjd. Till utställningarna äro knutna föredrag av framstående lackmän inom resp. konstområden. I mässan ingår även en serie musikfäster och teaterföreställningar. Den första konserten gavs den 7 juni i Palladiums konsertlokal av Berlins världsberömda filharmoniska orkester med Münchenoperans ledare, Bruno Waller, en av samtidens främste orkesteranförare, som dirigent.

Den första teaterföreställningen, vid vilken det märkliga skådespelet "Det gamla spelet om Envar" uppfördes, gavs på aftonen den 8 juni på det äldriga Malmöhus borggård av Dramatiska teaterns ensemble. De hysta förväntningarna att det gripande dramat skulle i dessa omgivningar tala än mäktigare till sinnet än från scenens tillhör besannades tillföllu och föreställningen blev en oförglömlig upplevelse för de stora åskådarskaror som samla s.

Mässan har i sin helhet vunnit en enorm anslutning av provinsens befolkning varjämte även från andra delar av landet talrika mässbesökare infunnit sig.

VÄRLDENS STÖRSTA TELESKOP OCH NÅGRA PROV PÅ VAD DET FÖRMÅR. FÖR H. S. D. AV AMANUENSEN VID LUNDS OBSERVATORIUM AXEL CORLIN.

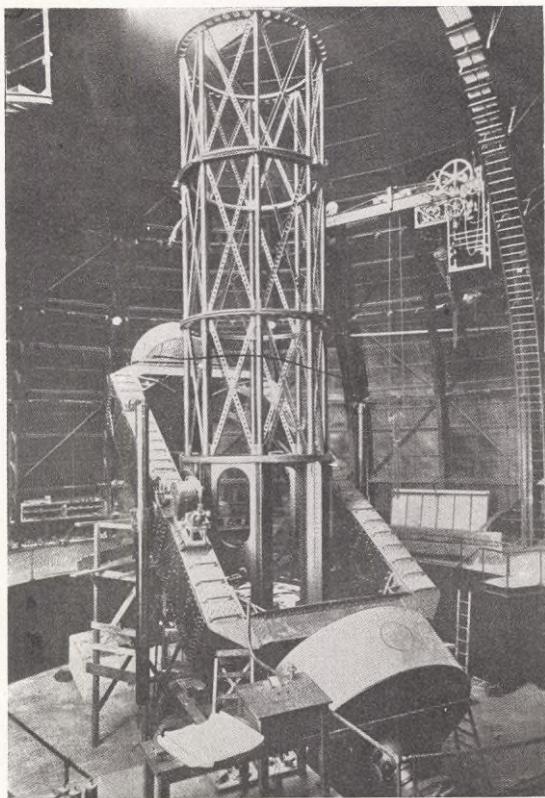
Naturvetenskapernas framsteg och teknikens utveckling sammanhänga intimt med varandra. Framsteg inom speciellt de fysiska och kemiska vetenskaperna medföra ofta — förr eller senare — en utveckling av någon teknisk detalj till allt större fullkomlighet; framsteg på teknikens område, åter, nästan alltid en utveckling av någon eller några av naturvetenskaperna, blott det överhuvudtaget berör desamma. — En vetenskap, där det senare sambandet är särskilt utpräglat och känsligt, är astronomien. Varje ökad fullkomning eller lyckad utvidgning av de använda instrumenten betyder där alltid en ökning av räckvidden för vetenskapen, ofta i rent av kolossal utsträckning. Också har man här för att förläna vetenskapen största möjliga räckvidd ansträngt sig att göra instrumenten så fullkomliga som det med nutida tekniska hjälpmedel är möjligt. De förnämsta astronomiska instrumenten i våra dagar, vare sig det gäller kikare, spegteleskop eller mätapparater med minutiösa skalor, torde ha nått gränsen till den fullkomning, som man med nu kända tekniska medel kan åstadkomma.

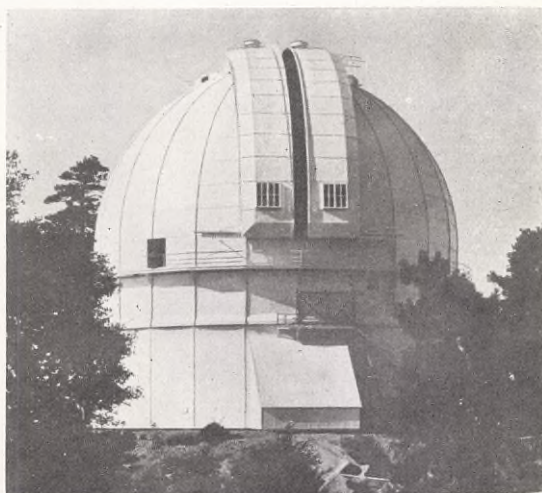
Kliché: Bengt Silfverparra.
MOUNT WILSONOBSERVATORIETS 150 CM. REFLEKTOR, världens förutvarande största teleskop.

Dock finnes det något, som förmår flytta ett vetenskapligt instruments fullkomning och räckvidd ytterligare ett stycke utöver den gräns, som hjälpmedlen annars synes sätta — det är det mänskliga ögats och människohandens känslighet och en människohjärnas liksom intuitiva föräning av den riktigaste proportionen och det rättaste handlaget vid framställandet av instrumentets viktigaste detaljer. Där precisionsteknikens förmåga tar slut, hur långt driven än den kan vara, där kan människohanden omedelbart taga vid och skapa en fullkomlighet, som går långt utöver vad man skulle tänka vara möjligt med till buds stående hjälpmedel, och en enda människa kan på detta sätt genom sin konstskicklighet giva åt en hel vetenskap en större räckvidd än vad den med hjälp av alla andra nu kända medel skulle kunna uppnå.

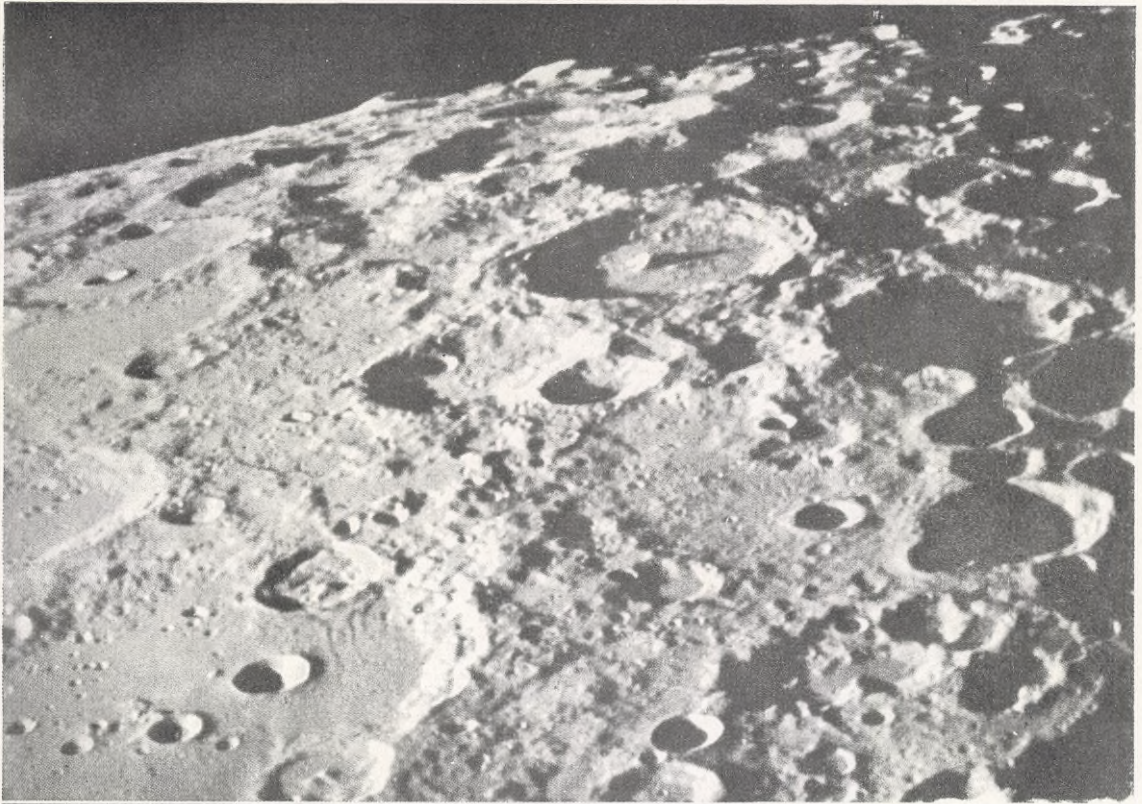
Den astronomiska vetenskapen har i våra dagar

Kliché: Bengt Silfverparra.
VÄRLDENS STÖRSTA TELESKOP, MOUNT WILSONOBSERVATORIETS NYA REFLEKTOR, 2½ METER I GENOMSKÄRNING.

Kliché: Bengt Silfverparra.
DÖMEN, VARI HOOKER TELESKOPET ÄR UPPSTÄLLT.

Kliché: Göta Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

TRAKTEN KRING RINGBERGET
CLAVIUS PÅ MÅNEN, fotograferad
med det nya teleskopet i Mount Wilson-
observatoriet.

Vidst. bild: SÖDRA DELEN AV MÅ-
NEN, sådan den synes i en mindre
astronomisk kikare — till jämförelse med
bilden ovan.

struments och vad man på alla
andra håll synes kunna prestera.
Och nyligen har han fullbordat
sitt senaste och största mäs-
terverk: 252 cms reflektorn å Mount
Wilsonobservatoriet, världens ny-
aste, största teleskop, vilket väl
får anses såsom ett av vår tids
underverk.

— Man kan som bekant, samla
ett ljusknippe, vilket utsändes från
ett lysande föremål, på två sätt:
antingen genom att låta det
brytas igenom en lins eller re-
flektteras från en brännspiegel. I följd härav kunna
de astronomiska instrument som ha till uppgift att
lämna en förstörd bild av celesta föremål, vara
av två väsentligt skilda slag: kikare, (refrakterer)
med en eller flera stora linser såsom huvudbe-
ständsdelen, eller spegelteleskop (reflektorer) med en
brännspiegel såsom huvudbeständsdelen. Vardera slaget
har sina speciella fördelar och nackdelar, men när
det gäller förstoring, ljusstyrka och skärpa hos bilden
är spegelteleskopet överlägset kikaren, nota bene om
dess brännspiegel är fullkomlig. Men *verkligt* full-
komliga brännspieglar av de dimensioner, som här är
fråga om, har först prof. Ritchey kunnat åstadkomma,
och hans insats i instrumenttekniken har därför bli-

lyckan att äga en sådan människa, som genom sin
egenartade konstskicklighet skapat möjligheter för den
att kunna nå ut över större områden och in till dju-
pare detaljer i världsallet än vad som annars skulle
ha varit möjligt, och vilken människa därför uppbär
en dryg del av förtjänsten till de senare årens utom-
ordentliga astronomiska resultat. Det är professor
G. W. Ritchey i Amerika, vars specialitet är att slipa
brännspieglar till stora spegelteleskop. Ursprungligen
en amatör — liksom Herschel — har han sedermera
varit anställd som professionell optiker vid Yerkes-
och Mount Wilsonobservatorierna. Genom honom ha
våra största nutida spegelteleskop blivit till och upp-
nått en fullkomlighet, som övergår alla andra in-

Kliché: Goës Ritzbrä & Klichéanstalt, Öhp.

NEDRE DELEN AV ORIONS STJÄRNBILD med bl. a. Orionnebulosan (2). Från den nedersta av de tre stora stjärnorna (1) vilka bilda det s. k. Orions bälte, synes en ljus nebulosa-strimma med en mörk inskärning. Det är denna senare, som efter en fotografi tagen med Mount Wilson-observatoriets jätteteleskop återgives här bredvid.

ETT EGENDOMLIGT NEBULOSA-PARTI strax under stjärnan Orionis, taget med världens största teleskop. Jämför vidstående bild. Man ser den ljusa nebulosastrimman avbruten av en mörk nebulosa. Överst t. v. synes en annan ljus nebulosabildning; de övriga vita fläckarna äro bilder på plåten av stjärnor. Ej ens den största av dessa stjärnor är synlig för blotta ögat.

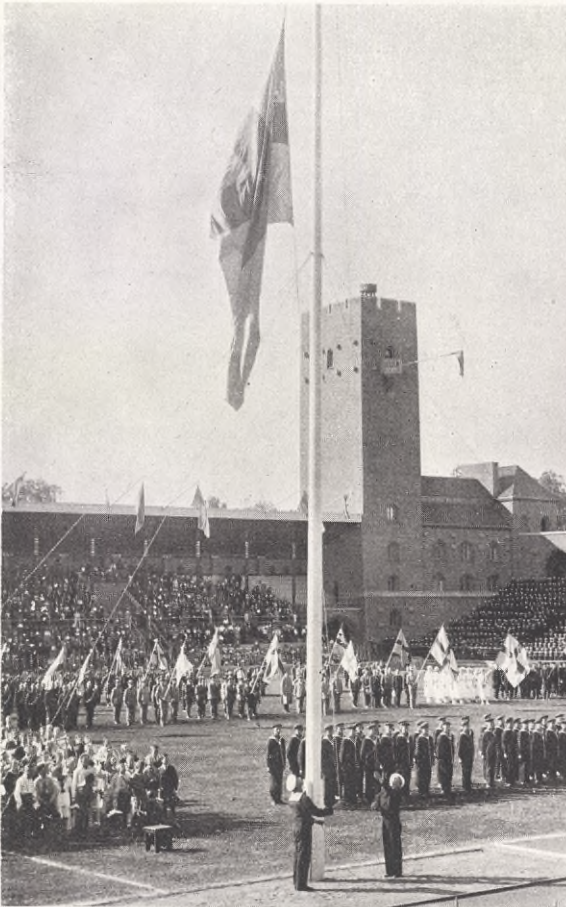
vit spegelteleskopens triumf över kikaner och därtill en oerhörd utvidgning av forskningens räckvidd över världssalltets företeelser. —

Ritchey's första teleskop var en reflektor med en spegel av 60 cms diameter, fullbordad år 1896, vilken inköptes av Yerkesobservatoriet och snart väckte stor beundran genom sina vackra bilder, speciellt av nebulosor. År 1897 anställdes han vid Yerkesobservatoriet och fick till uppgift att försöka åstadkomma en brännspiegel av på den tiden enorma dimensioner, nämligen en diameter av 1 1/2 meter, för ett blivande jätteteleskop vid detta observatorium, för vilket ändamål ett glasblock på 825 kg. var inköpt från glasgjuterfirman S:t Gobain i Frankrike. Han påbörjade också detta arbete men avbröt det av okänd anledning efter ett år. Först år 1904, då den halvfärdiga spegeln inköptes av det då nya Mount Wilsonobservatoriet och Ritchey överflyttades dit, återupptog han arbetet därpå och fullbordade denna jättespegel år 1907. I december 1908 var det nya teleskopet, som då var världens största (återgivet å sid. 597), färdigt och togs i bruk, sedan dess har det varit systematiskt utnyttjat så gott som varje timme varje stjärnkvar natt (och i medeltal 280 nätter på året, beläget, som det är, på den ur väderlekssynpunkt kanske mest idealiska plats på jorden), och har därunder genom mängden av lämnade observationsresultat och kvaliteten av dessa gjort en insats i den astronomiska forskningen, som kan betecknas såsom epokbildande. De fotografier som åstadkommes med detta instrument — speciellt av nebulosor — voro ifråga om skarpa och detaljrikedom så utomordentliga att varje kännare av himmelsfotografering ej kan annat än falla i djupaste beundran inför dem.

Men redan innan detta instrument var färdigt och hade visat vad det förmådde, nämligen år 1906, do-

nerade en rik amerikanare, mr John Hooker i Los Angeles, som entusiastiserats av Ritchey's underbara förmåga och de astronomiska resultaten, som redan då började låta ana något storartat, en summa på 45,000 dollars till Mount Wilsonobservatoriet för åstadkommandet av ett ännu större teleskop, nämligen med en spegeldiameter av 2 1/2 meter, vilket även skulle förfärdigas av Ritchey. År 1910 började Ritchey med slipningen av denna kolossala spegel, som skulle framställas ur ett glasblock på 4 1/2 ton, levererat av S:t Gobain. I sju år höll han på, och 1918 var spegeln färdig. Under åren 1918—19 monterades spegelteleskopet och domen vari det är uppställt, och i slutet av år 1919 kunde man börja att taga provbilder med det. Dessa provbilder, varav tvenne här återgivas, visade, att det nya teleskopets optiska egenskaper överträffa alla förväntningar, man vågat hysa, trots att de efter 150-cms reflektorns uppmuntrade resultat torde ha varit ganska högt ställda. Som en detalj från slipningen kan nämnas, att ytan ingenstädes överstiger 0.014 mm. från den ideala paraboloidytan.

För att giva ett begrepp om dess förmåga att kunna tränga ned till ljussvaga objekt må anföras, att medan man för att erhålla en bild på fotografiplåten av en 17:e storlekens stjärna med en stor refraktor (45 cms lens) behöver en exponeringstid av 2 timmar och med ett spegelteleskop av normal storlek (Yerkesreflektorn) c:a 40 minuter, behöver man med Hookerteleskopet, som den nya reflektorn kallas, endast c:a 50 sekunder. (En 17:e storlekens stjärna är lika med de minsta synbara stjärnor i världens största kikare, Yerkesreflektorn med en lens av 1 meter, och understiger med tre storleksklasser de minsta synbara i stora Uppsala-reflektorn.) På 2 minuter erhålles med Hookerteleskopet bilder på fotografiska plåten av 18:e storlekens

Kliché: Göss, Gbg.

DEN 6 JUNI, SVERIGES NATIONALDAG, SVENSKA FLAGGANS DAG OGH KONUNG GUSTAFS NAMNSDAG, HÖGTIDLIGHÅLLES PÅ STOCKHOLMS STADION. T. v.: Svenska flaggan går i topp. T. h.: Konungen utbringar ett leve för Sverige. Vid H. M:ts sida prins Carl.

Svenska flaggans dag den 6 juni har redan vunnit hävd som svensk nationaldag. Alltifrån tidigt på morgonen sätter den sin festliga och vackra prägel på huvudstaden från vars tiotusentals flaggstänger blågula dukar även i år synes vaja i om möjligt större utsträckning än någonsin. Dagens speciellt festliga betydelse manifesterades för övrigt genom klockringning och musik från kyrktornen, tidigt på morgonen varjämte en kort gudstjänst förekom i de flesta kyrkor. Kransar nedlades under mycket högtidliga former vid Gustav Vasas staty på Riddarhustorget och vid Arthur Hazell grav på Skansen, vilken sistnämnde ju var den egentlige upphovsmannen till denna tanke att göra Gustavsdagen till en svensk nationaldag ehuru han aldrig fick uppleva att se den vackra idén förverkligad. Dagen till ära hade också hans byst prytt med en krans av murgröna.

De stora festerna å Stadion och senare på kvällen på Skansen försiggingo så efter hävdvunnen ritual och med samma imponerande massanslutning som vanligt. Vid tiden för Stadionfesten stängdes de flesta butiker och affärshus och huvudstadens hela befolkning kunde mangrant bevista det vackra och glansfulla skådespelet.

*

Det väntade försvarsministerskiftet gick den 6 juni i verkställighet, i det att K. Maj:t nämnda dag i extra konselj beviljade försvarsministerns general C. G. Hammarskjöld ansökan om entledigande från sin post och samtidigt till hans efterträdare utnämnde kommandörkaptenen av 1. gr. chefen för sjöförsvarets kommandoexpedition Otto Lybeck.

NY FÖRSVARSMINISTER.

Foto. Flodén, Stockholm.

Kliché: Benigt Silfversparre.

O. E. LYBECK.
Nyutnämnd till statsråd och chef för Försvarsdepartementet 1 dagarne tilldelad befälet över Armén och Flottan.

General Hammarskjöld återtager chefskapet för sjätte arméfördelningen samt återinträder jämväl i försvarsrevisionen, där hans plats stått vakant under statsrådet.

Den nye försvarsministern, som är född 1871, avlade sjöofficersexamen 1892 samt blev 1917 kommandörkapten. Under åren 1906—1911 var han svensk marinattaché i Petrograd Sedan några år tillbaka chef för sjöförsvarets kommandoexpedition har kommandörkapten Lybeck genom det sätt, varpå han skilt sig från mottagna krävande sjömilitära förtroendeuppdrag nedlagt betydande förtjänster om sjövapnets utveckling samt betraktas som en av svenska örlogsflottans mest bemärkte män.

De av

HVAR 8 DAGS

Postprenumeranter,

som abonnera kvartals- eller halvårsvis, erinras om vikten av att snarast förnya abonnemanget.

PRENUMERERA

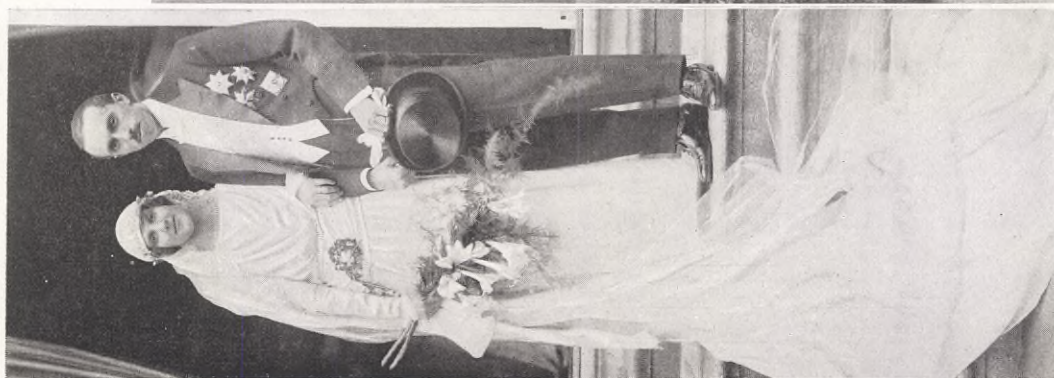
genast på Hvar 8 Dag

å närmaste postanstalt!

BRÖLLOP INOM DANSKA KONUNGAFAMILJEN.

Prinsessan Margrethe av Danmark delar i rikaste mått den popularitet, som hela det danska konungahuset åtnjuter, och hon gör det med rätt. På ett alldeles särskilt sätt har hon förstått att träda sina landsmän till mötes och att genom sitt flärdfrifa naturliga sätt vinna allas hjärtan.

Den unga furstinnan har tillbringat sin barndom och första ungdom i Köpenhamn. Man har sett henne ute överallt, än styrande sin egen bil genom stadens gator, än åkande skridsko på Kastellgraven med sina bröder och deras kamrater, än stadd på inköpspromenad i Strøget. Det har över herrar's gestalt och

Till vänster: BRUDPARET, PRINCESSAN MARGRETHE AV DANMARK OCH PRINS RENÉ AV BOURBON. — Till höger: BRUDPARET OMGIVET AV DET FURSTLIGA SÄLLSKAPET VID BRÖLLOPSFÄSTEN Å BERNDORFFS SLOTT DEN 9 JUNI. Namnförteckning å nästa sida. — Bild: Kem. A.-B. Prof. Sjöström, Sjöström—Gbg.

Fotos. Hovfotograf Eitfeldt, Köpenhamn.

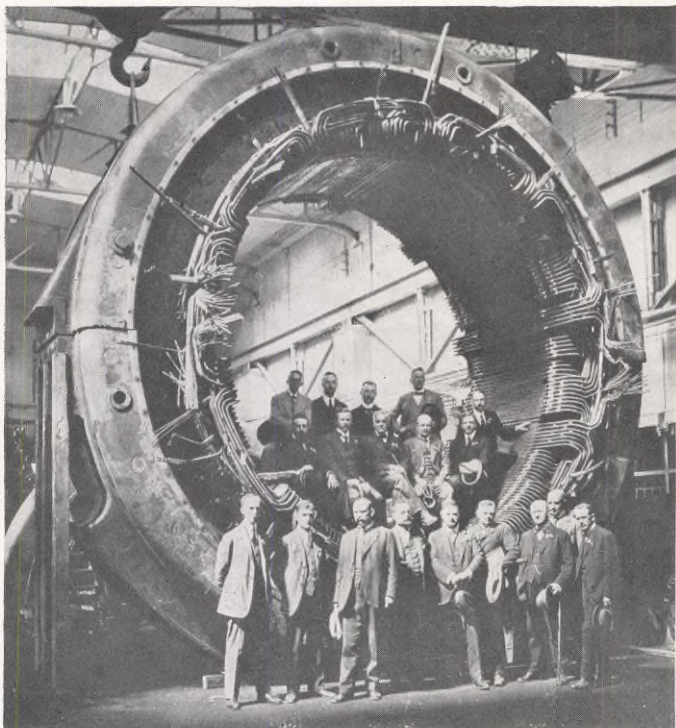

NAMNFORTECKNING TILL BILDEN Å FÖREGÅENDE SIDA: 1. Kronprins Frederik av Danmark. 2. Drottning Alexandrine av Danmark. 3. Prinsessan Sixte av Parma. 4. Prins Georg av Grekland. 5. Konung Christian av Danmark. 6. Prins av Parma. 7. Prins av Parma. 8. Prins Axel av Danmark. 9. Prinsessan Olga av Ryssland. 10. Prins Erik av Danmark. 11. —. 12. Fröhen Mac Mahon. 13. General Mac Mahon, härtig av Magenta. 14. Prins Valdemar av Danmark, brudens fader. 15. Prinsessan Margareta, Sveriges prinsessa. 16. Prinsessa av Parma. 17. Prinsessan Georg av Grekland. 18. Prinsessan Dagmar av Danmark. 19. Prinsessan Helena av Danmark. 20. Änkedrottning Louisa av Danmark. 21. Prins Sixte av Parma. 22. Prins Gustaf av Danmark. 23. Prins Felix av Parma, gift m. storhert. av Luxembour. 24. Ankekejsarinnan av Ryssland. 25. Prinsessan Thyra av Danmark. 30. Prins Knut av Danmark. 31. Prins av Parma. 32. Prins Harald av Danmark. 33-34. Prinsen o. prinsessan Aage av Danmark. 35. Prins Petros av Grekland, prins Georgs son. 36. G-ven av Rosenborg, prins Aages son.

Klické: Xen. A.-B. Bonif. Stillergården, 80hm—089.

Ejfor-fotograf.

FURSTEBRÖLLOPET I KÖPENHAMN: Bröllopskortlagen ankommer till Amalienborgs slottsplats. Därunder: FRÅN BRÖLLOPSFÄSTEN PÅ BERNSDORFFS SLOTT. Foto, Elfelt, Köpenhamn. 25. Härtiginnan av Parma, brudgummens moder. 26-27. Brudparet. 28. Prinsessan Astrid av Sverige. 32. Prins Harald av Danmark. 33-34. Prinsen o. prinsessan Aage av Danmark. 35. Prins Petros av Grekland, prins Georgs son. 36. G-ven av Rosenborg, prins Aages son.

Efter fotografi.

Källa: Kem. A.-B. enligt Sjöföresvarer, Stålm.-föb.

DE HOLLÄNDSKA INGENJÖRERNA BESÖKA A. S. E. A. I VÄSTERÅS.

Under Vereeniging van Directeuren van Electriciteitsbedrijven in Nederland-exkursjonen i Sverige avlades även ett besök å Aseas verkstäder i Västerås. De holländska gästerna äro placerade inne i statorn till en jättegenerator om icke mindre än 30,000 hästkrafter, avsedd för direktkoppling till vattenturbin.

leende legat något betagande och äkta kvinnligt, som icke förfelat att göra ett starkt intryck. Hon har blivit populär och det finns icke i hela Köpenhamn ett barn, som ej vet vem hon är. Hon har iätt en grundlig boklig undervisning och är den första danska prinsessa som avlagt studentexamen.

Som dotter till den av döden tidigt borttryckta folkkära prinsessan Marie av Orléans fick hon mottaga ett arv, vilket inneslöt stora krav på hennes personliga egenskaper. Det ligger dock ingen överdrift i påståendet, att det lyckats den unga prinsessan att tillvinna sig en lika stor och allmän sympati som modern på sin tid åtnjöt. Liksom denna har hon ägnat stort intresse åt filantropiskt arbete, ehuru hennes verksamhet kommit att till sin huvudsakliga del förläggas till hemmet, "det gula Palä" prins Valdemars residens, vars förvaltning hon på ett mönstergillt sätt handhaft samtidigt med att hon med vinnande behag fyllt det krävande kallet som det furstliga hemmets härskarinna.

Prinsessan Margrethe är icke längre i sin första ungdom — hon är född den 17 sept. 1895 — men å andra sidan, sådänt är det allmänna omdömet, har hennes charm aldrig varit större än nu. Det bästa vittnesbördet om den unga brudens popularitet är det levande intresse, varmed man inom alla samhälls klasser i våras mottog meddelandet om hennes förlovnings med prins René av Bourbon och den spända förväntan med vilken man motsett den nu försiggångna förmålningen.

Brudgummen är född 1894 och tillhör det bourbonska husets Parma-linje, med framlidne hertig Robert av Parma som fader och Marie Antonia, infant-

inna av Portugal, som moder. Bland hans sju ton hel- och halvsyskon kunna nämnas Marie Louise, som förmäldes med furst Ferdinand av Bulgarien, exkaj-sarinnan Zita av Österrike, prins Sixte, bekant för sina hemliga fredsunderhandlingar mellan Österrike och ententen, samt prins Felix, förmäld med storkär-tiginnan av Luxemburg. Prins René var på sin tid officer i österrikisk tjänst. Giftermälet innebär en försoning mellan de två med varandra tävlande fran-ska furstehusen Orléans och Bourbon. A. H.

Förmålningen, vilken försiggick i Köpenhamn den 9 juni, kän-neecknades av den största prakt och ståt. Allmän flaggning ägde rum, i särskilt rik grad utmed de gator, där bröllopskortegen skulle passera och där stora folkskaror redan tidigt tagit uppställning. Då prinsessan Margrethe tillsammans med sin fader prins Valdemar i bil åkte till Jesu Hjärtas kyrka, där vigseln skulle äga rum, blev hon föremål för de varmaste hyllningar. I templet hade en lysande samling av bröllopsgäster samlats, konungen och drottningen tillika med övriga medlemmar av danska konungahuset, statsråden, diplomatiska kåren, represenanter för landets civila och militära myndigheter, prinsessans personliga vänner m. fl. Vigseln förträttades efter katolsk ritual. Utanför kyrkan hade överskådliga människoskaror samlats för att bringa de nyförmålda sin hyllning. Efter vigseln gav konungen lunch, vilken på afto- ren följdes av en av änkedrottningen given lysande bröllopsfest. Brudparet lämnade följande dag Köpenhamn för att över Luxem-burg resa till Paris.

På kyrkogården Oak Hill i Chicago avtäcktes den 22 maj ett imponant monument över dr Johan Alfred Enander, avliden 1910 och på sin tid en av de mest framträdande och kända sven-skarna i Amerika. Verksam som tidningsman, skald och talare gjorde han till sin mission att väcka den slumrande national-känslan hos sina till Amerika överflyttade landsmän och att ena dem genom gemensam andlig odling.

Monumentet, vars avtäckning försiggick under de högtidligaste former och i närvaro av tusentals svensk-amerikaner, utgöres av en bautasten av granit, överförd från Sverige och i höjd mätande 18 fot. I stenen är infälld en bröstbild i brons av Enander.

Efter fotografi.

Källa: Ernst Silfversporre.

MINNESVÄRD ÖVER REDAKTÖREN D:R J. A. ENANDER avtäckti å Oak Hill kyrko-gården i Chicago den 22 maj.

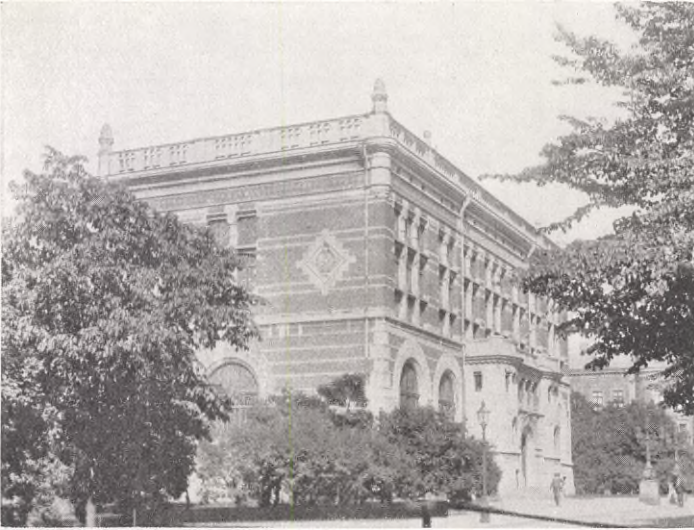

Foto. Allard, Göteborg. Klöcht. Bengt Silfversparre.
GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK, som i dagarne, vid sidan om K. Biblioteket i Stockholm samt universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund, fått sig tillerkänd en fjerde depå av allt svenskt tryck.

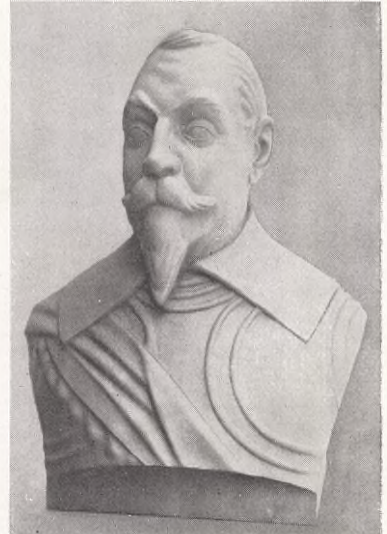

Foto. Hård, Sthlm. Klöcht. Bengt Silfversparre.
NY PORTRÄTTBYST I BRONS AV GUSTAF II ADOLF, modellerad av skulptören Gösta Almgren. Gäva till Luleå stad.

Till Luleå stad har som gåva överlämnats en större byst av stadens grundläggare, Gustaf II Adolf, vilken byst kommer att avtäckas i samband med firandet av stadens trehundraårsjubileum, som infaller i år. Bysten, som ästadkommit genom en insamling, till vilken initiativet tagits av landshövding Nils Ringsrand, är utförd av skulptör Gösta Almgren och gjuten i brons vid Otto Meyers konstgjuteri i Stockholm.

Framför Tekniska skolan i Örebro har i dagarne avtäckts en minnesvård över den kände uppfinnaren ingenjör Jonas Venström, Aseas förste tekniske chef. Minnesvården hölls av belysningschefen J. von Sydow, varefter landshövding Bergström till Örebro stad överlämnade den res'a värden, vilken utgöres av en hög sten, uppbärande en av bildhuggaren Ivar Jonsson utförd byst av den man vars minne man velat hugfästa. Jonas Venström, som var född 1855 i Västmanland, ägnade sig efter avlagd studentexamen åt studier och arbeten på det elektrotekniska området och gjorde där betydande uppfinningar, som utnyttjades inom Elektriska A.-B. i Stockholm och Venström & Granströms elektriska kraftbolag. Båda dessa bolag uppgingo 1890 i Allmänna svenska elektriska a.-b. "Asea". Venströms uppfinningar ifråga om det elektriska trefasväxelströmsystemet och den magnetiska malmskiljaren hava varit av grundläggande betydelse för den svenska elektrotekniska industrien. V. avled 1893 vid 38 års ålder.

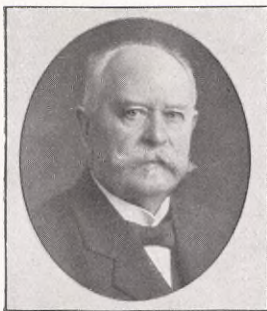

Foto Hakelius, Örebro.

Klöcht. Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm.—Gbg.

MINNESVÅRD ÖVER JONAS VENSTRÖM, REST FRAMFÖR TEKNISKA SKOLAN I ÖREBRO OCH AVTÄCKT DEN 7 JUNI.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

H. W. AHLMANN.
F. d. Överste. — Stockholm.
75 år 27 juni.*

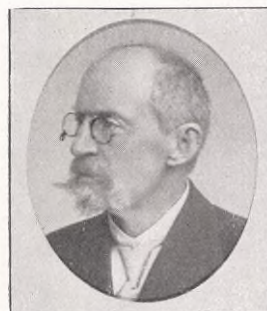
C. ELLIOT.
Fru. — Stockholm.
70 år 26 maj.*

E. THYBONI.
Fru — Göteborg.
60 år 5 juni.*

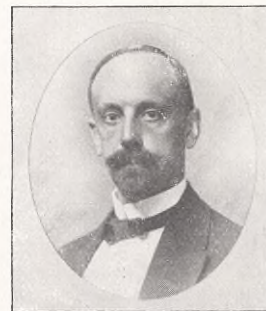
L. J. P. NILSSON
Kyrkoherde. — E. o. Hovpred.
Häggum. — 55 år 22 juni.*

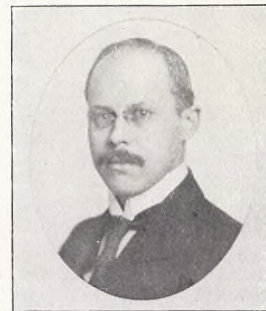
G. A. HAGBERG,
Borgmästare. — Söderköping.
75 år 3 juni.*

G. A. BJÖRKMAN.
Borgmästare. — Norrköping.
50 år 17 juni.*

C. E. T. STERKY.
Krigsråd. — Stockholm.
50 år 23 juni.*

I. F. SON HOLMGREN.
Professor. — Stockholm.
50 år 12 juni.*

K. O. BONNIER.
Bokförläggare. — Stockholm.
65 år 20 juni.*

L. P. O. WÅHLIN.
Överbibliotekarie — Göteborg.
60 år 17 juni.*

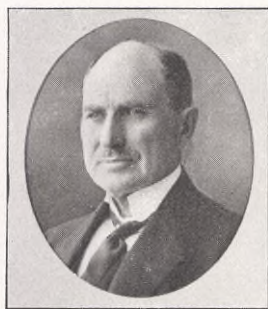
G. BOETHIUS.
Promoverad Fil. Doktor.
Stockh. — Se text å sid. 595.

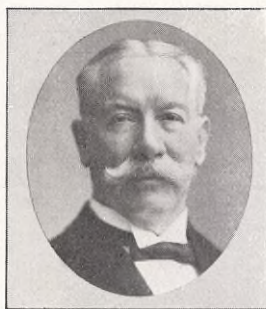
A. SCHEDIN.
Jur. Kandidat. — Stockholm.
Se text å sid. 595.

C. G. O. IHRMAN †.
Rådman. — Falun.
F. 1850. † 8 juni.*

J. A. HERTZ †.
Grosshandlande — Göteborg.
F. 1852. † 5 juni.*

R. BEIL †.
Direktör. — Stockholm.
F. 1854. † 24 maj.

N. G. K. LEWENHAGEN †.
Överläkare — Broby.
F. 1877. † 30 maj.*

*Fotograf. Kem. A.-B. Benöt. Silfverparre, Sthlm—Gbg.

* Data å nästa sida.

WILHELM AHLMANN. Uijtn v. Ing-kåren (Fortifik.) 66, major där 95; chef f. Göta Ing-bat. 95, öv.-löjtn. v. Fortifik. 03, i res. 05, överste i an 11—14.

CORALIE ELLIOT. f. Pålman. Genomg. Musik. akad. Lär. v. N. Anderssons flickskola i Västerås 71—73. Sekr. i Kvinnoförb. f. Sveriges sjöförsvar sdn 95; inspektris v. Hemmens platsförmed. sdn 04, styr. ordf. sdn 17. Har i dagarna av K. M:t blivit tilldelad medaljen i guld av femte storl. m. Inskrift n. Iillis quorum.

ELISABETH THYBONI, f. Tallberg. Sedan lång tid tillbaka verksam inom friv. fattigvården i Göteborg; egnar hon särskilt intresse åt meddelösa tuberkulösa barns vård o. tog initiativet t. det 16 öppnade barnsanatoriet i Rävlanda.

PAULINUS (PAUL) NILSSON. Stud. 86, prästv. 91, reg.-past. v. Älvsb. reg. 97, v. Livreg. hus. 03, ljt. e. o. hovpred. 08, kyrkoh. i Häggum sdn 09. Ordf. i Västergötl. sängarförb. sdn. 18.

ALGOT HAGBERG. Stud. 67, hovr.-ex. 73, v. hvd. 76, aud. v. Bohusl. reg. 77—83; borgmäst. i Söderköp. sdn 83 samt tillika mag.-sekr. o. not. publ. sdn 90. Styr.-led. i sparb. På sin tid ordf. i byggn.-nmd, led. av lasar.-dir.

GUSTAF ADOLF BJÖRKMÄN. Stud. 89, jur. utr. kand. 95, ff. fiskal i Svea hovr. 02, ass. 08, hovr.-råd 09, ff. rev.-sekr. 07—10; borgmästare i Norrköping sdn 11. V. ordf. el. ordf. i åtsk. komm. styr. o. direktörer i Norrk. ss. lasar.-dir., hand.-gymm., orkesterfören., Gustav. barnh.; Insp. f. flera läroanst. Ordf. i fören. 1871 års män. Led. av Riksd. A. K. 20.

CARL EDVARD STERKY. Stud. 89 jur. utr. kand. 95, ff. domh. 97—98, tj.-ej. i Svea hovr. 98—02, krigstiskal i Krigshovr. 02—07, krigsråd o. byråchef i Arméförvalt. civ.-dep sdn 07, ff. c.ief f. deppet 21. Sekr. inom ett flertal komm.; sakkunn. f. utarb. av krigsavlön.-regl. 14—15, f. avgiv. av förslag t. tillf. löneförbättr. f. arméns o. marinens pers. 17—18, f. definitiv löneregl. f. arméns o. marinens pers. 18—21.

ISRAEL HOLMGREN. Stud. 89, med. llc. 02, med. dr. 10. Aman. v. Sab-batsb. sjukh. 02—04, underläk. där 04, aman. v. Seraf.-lasar. 04—06, över-läk. h. a.-b. Sanatorievård 05—06; prakt. läk. i Stockh. 05—06. Tf. över-läk. v. Falu länslasar. med. avd. 06, överläk. där 07—09; läk. o. dir. f. tu-

berk.-avd. v. St. Görän i Stockh. 09—12, docent v. Karol. inst., bitr. lär. i med. där 10—12, prof. i med. 13; överläk. v. Seraf.-lasar. o. förestånd. f. dess med. klinsk sdn 14, dir. över samma lasarett sdn 16. Led. av Sv. Läkarsällsk. nmd sdn 12, led. av Medic.-styr. vetenskapl. råd, led. av Sofia-hemmets råd, sekr. i Sv. tuberk. läk.-fören. 12—17, red. f. dess förhandl. 15—16, red. av Arkiv f. inre med. sdn 16. Huvudred. f. Acta medica Scand. sdn 19 Vetenskapl. råd h. Arméns sjukv.-styr. 18—20. Medl. av Med Nobelkomm. 18—21. Led. av styr. f. Alliance Francaise. Led. av ett stort antal in- o. utl. med. fören. Vetenskapl. förf. Biografi o. helsid.-portr. årg. XX:31.

KARL OTTO BONNIER. Ingick 86 som deläg. i den av ladsen 37 grund. stora bokförlagsfirman Albert Bonnier i Stockholm, ensam inneh. fr. 1900 t. sönerna Tor o. Åke upptogs resp. 14 o. 17. Ordf. i Sv. bokförl.-fören. 04—12, ordf. i Bok- o. musikhandl. pens.- o. understödsfören. sdn 09, Ordf. i styr. f. Dagens Nyheters a.-b. sdn 10, ordf. f. styr. f. Sv. präss-Övrens styr. ekonomid. sdn 16. Stift. 01 jämte övriga arv. Albert B:s stip.-fond f. svenska förf. Biografi o. helsid.-portr. årg. XVII: 40.

LARS WÄHLIN. Stud. 79, fil. lic. 91, fil. dr. 92. Bibliotekarie 90, o. se-nare överbibl. v. Göteborgs stadsbibl.; doc. i klass. filologi v. Göteborgs högsk. 91—92. Styr.-led. i Rob. Dicksons stift, insp. ö. folkbibl. ordf. i komm.-folkbibl. väsendets ordn. 11; styr.-ordf. i W. Zachrissons boktr.-a.-b. Led. av Vet. o. Viltterh.-samh.

GUSTAF IHRMAN f. Stud. 71, hovr.-ex. 75, v. hvd 78, aud. v. Dalreg-80—13, rådmän i Falun sedan 92. Stadsfullm. 85—91, led. av lasarett.-dir. 91—02, ordf. i fattigv.-styr. 94—03, led. o. v. ordf. i styr. f. Riksbankens avd.-kontor 97, led. av styr. f. Lima o. Transtrands skogsmedelsfond sedan 12; ordf. i pens.-nmd 14, f. byggn.-nmd 92—02.

JOHAN HERTZ f. Grundt. 12 vinhandelsfirma i eget namn o. inneh. densamma t. 07, därefter intresserad o. verksam inom den t. a.-b. om-bild. firman Stadsfullm 96—12; initiativtag. t. Göteborgs frihamn. Skänkte bl. a. 40,000 kr. t. kulsprutebatterier v. armén.

KNUT LEWENHAGEN f. Stud. 95, med. lic. 12. Prakt. läk. i Lund 15, ff. överläk. v. Garphyttans sanst. 16, ff. överläk. v. Brooy sanst. 16, ord. sdn 17.

VÄRLDENS STÖRSTA TELESKOP.

Forts. fr. sid. 599.

stjärnor (som äro 2 1/2 gånger ljussvagare än 17:e), medan 150 cms reflektorn därvid endast når nätt och jämt till 17:e storleken, och överhuvud när Hooker-teleskopet på samma exponeringstider en storleksklass längre ned än 150 cms reflektorn. Gränsen för dess räckvidd nedåt synes vara 22:a å 23:e storleksklassen.

Förmågan hos ett dylikt jätteteleskop förstås kanske lättare från de båda här återgivna fotografierna, efter kopior från Lunds observatorium, jämte jämförelse-bilder. En bild återgiver trakten söder om ringberget Clavius (längst ned till vänster) på månen, taget med Hookerteleskopet. Den som något känner till tidigare månfotografier märker nog genast vilket kolossalt framsteg, som här har skett — månytan är ju liksom fotograferad från en ballong eller flygmaskin straxt (d. v. s. ett par 10,000-tal meter!) ovanför. Till jämförelse tjänar bilden å sid. 598, som visar månen sådan den ser ut i en mindre astronomisk tub. — Bilden å sid. 599 t. h. visar ett egendomligt nebu-

losparti nedanför zeta i Orion, fotograferad med Hookerteleskopet, återgivande hittills osedda detaljer.

Det har redan kommit meddelanden om märkliga forskningsresultat, som uppnåtts med detta nya jätteteleskop och dess hjälpapparater — märkligast kanske meddelandet om att man med dess tillhjälp kunnat mäta upp diametern hos tvenne stjärnor, nämligen hos Betelgenze och Arcturus, och att man skall kunna göra detta i stor utsträckning (medelst interferensmetoden). Det har ingått en ny tidsålder för astronomen med sådana områden öppnade, som hittills varit absolut tillslutna och ansetts ligga kanske för alltid utom mänskliga forskningsmöjligheter — t. ex. stjärnornas massor och verkliga storlekar (och allt angående världarnes evolution, som sammanhänger därmed) och avstånd, inför vilka även astronomerna svindla. Att vi häri kunna förvänta utomordentliga resultat från Hookerteleskopet torde vara tämligen säkert — det torde vara få skapelser av människo-hand som få uppgiften att spela en lika framträdande, individuell roll för kulturutvecklingen i dess yttersta gränser som just ett dylikt teleskop.

Foto. Nilsson, Halmstad.

Kliché: Göts Ritzbrå & Klischenestall. Cg.

K. AUTOMOBILKLUBBENS BACKTÄVLAN I SKÅNE. Målet vid Ö. Karup.

Kungl. automo-bilklubbens skå-neavdelnings-som-marfärd och sin början den 11 juni med start från Gus-taf Adolfs torg i Malmö. Färden, vilken räknade tret-tiotre deltagare, gick över Vittsjö och Markaryd till Halmstad en strä-cka av 242 km. samt, efter över-nattning därstädes över Engelholm till-baka till Malmö. Segrare i den all-männa tävlan blev direktör Öström, Göteborg, med vagnsmärke Steyr.

Efter fotografi

NY AMERIKANSK METOD FÖR LASTNING OCH LOSSNING AV STYCKEGODS.

Kliché: Göta Riksbank & Klichéanstalt, Gbg.

En tidsbesparande metod för lastning av styckegods har nyligen införts i Amerika. I stället för att lasta godset direkt på järnvägsvagnen stuvav avsändaren in det i stora av järnvägen tillhandahållna standardiserade lårar om 8 å 10 kubikmeter. Lårarna forslas därpå med tillhjälp av lyftkranar över på för detta ändamål särskilt byggda godsvagnar, vardera rymmande 9 dylika kollyn. Vid destinationsorten sker avlastningen på liknande sätt. Fördelen med denna lastningsmetod direkt från varumagasinen ligger ju i öppen dag och bör i vår brådskande tid mana till efterföljd.

En bisvärm hade tagit tillhåll i en ihålig torr tall som nedsågades och hemfördes till en gård i Simonstorp, där den kraftiga svärmen trives väl, varför det är hopp om att den skall lämna åtskilliga lika kraftiga svärmar ifrån sig.

EN UNIK BIKUPA.
Foto. Stejforts, Simonstorp.
Kliché. Bengt Silversporre.

Hrr Fotografjer uppmanas att vid insändandet af fotografier till HVAR 8 DAG tillse, att firmanamnet är anbragt på fotografiets baksida. Endast angifves firmanamnet.

Efter fotografi

SOFIA I STÅNDSÄTTER GAMLA OCH ANLÄGGER NYA GATOR genom stadens "medborgare-arbetare" mellan 31-37 år av alla klasser och yrken, vilka enligt lag inkallas till 10 dagars arbete.

Kliché: Göta Riksbank & Klichéanstalt, Gbg.

Den för sitt initiativ till Svenska Chikagokörrens besök här i fjol bekante svensk-amerikanen *mr Charles S. Peterson*, befinner sig återigen på besök i Stockholm och har därunder väckt ett synnerligen beaktansvärt förslag, nämligen att i det stora Chicago Art Institute, ett av Förenta staternas största museer, skapa en eller ett par speciellt svenska salar, fyllda av fullödiga svenska konstverk från de senaste femtio åren, alltså verk av Zorn, Li jefors, Carl Larsson, Wilhelmson, Karl Nordström och andra bland våra främste inom svensk konst. Mr Peterson har själv för ändamålet lovat ställa en summa av 10000 kronor årligen till förfogande för inköp av konstverk och en kommitté har redan bildats med prins Eugen i spetsen för planens förverkligande. Svensk konst torde nog hitintills vara mycket litet bekant i Amerika och det nya uppslaget förtjänar alltså den allra största uppmärksamhet, så mycket mer som det ifrågavarande museet, vars styrelse mr Peterson för övrigt tillhör, är förenat med en stor konstskola med omkring 3000 elever från alla de mellersta och västliga staterna. Som studiematerial för alla dessa unga konstnärer komma alltså, får man hoppas, de blivande svenska salarnas konstskatter att nå en stor och intresserad publik.

Kliché: Gols, Gbg.

CHARLES S. PETERSON, den bekante framstående svensk-amerikanaren, har väckt förslag om skapandet av svenska salar i det stora Chicagomuseet. *Efter porträtt.*

INNEHÅLL:
Överingenjör Gustaf Jansson (biografi och helsidesporträtt).
Försvarsministerskiftet. — Förmäningen mellan prins René av Bourbon och prinsessan Margrethe av Danmark. — Kultur- och hantverksmässorna i Malmö. — Svenska flaggens dag. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Vecchans porträttgalleri. — Världens största teleskop. — Av amanuens Axel Cortin.

Efter fotografier.

POLISPARAD I NEW YORK.

Överst t. v. ÖVERSTE EDWARD HOUSE (t. h.), den bekante amerikanske politiker, i Berlin som gäst hos Förenta Staternas minister där, *Mr. Dresel* (t. v.). Överste House var på sin tid president Wilsons förtrogne rådgivare samt ledamot av Högsta krigsrådet under fredsförhandlingarna i Paris.

Kliche: Ernst Sjöfverparre.

KRONPRINSEN AV JAPAN avlägger besök i Paris hos president Millerand. Fursten passerar hedersgardet i Elysée-palatset. Vi återgåva i nr 34 en bild från besöket i England med kort redogörelse för den unge furstens resa i Europa. — *Efter fotografier. — Kliche: Ernst Sjöfverparre.*

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAGS utan angivande av källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller oöfverligt förbud.